

то всі блоки основних груп показників ефективності операцій банку з платіжними картками. Аналіз включає вивчення п'яти блоків показників: показники, що характеризують загальнодержавну ефективність; показники, що характеризують технологічну ефективність; показники, що характеризують мережеву ефективність; показники, що характеризують економічну ефективність; показники, що характеризують соціальну ефективність.

Посилення наукової складової полягає в удосконаленні методології аналізу банківської діяльності. Одним із напрямків удосконалення є розбудова інформаційної моделі (схеми) банківської діяльності, тобто моделі формування і взаємозв'язку економічних факторів і показників. Використовуючи за основу факторний аналіз, складається загальна блок-схема комплексного аналізу банківської діяльності, класифікуються фактори і показники, формалізуються зв'язки між ними.

Факторний аналіз операцій з платіжними картками з метою поглиблення комплексного аналізу банківської діяльності можна проводити в чотири етапи: 1-й етап — попередній огляд узагальнюючих показників (читання звітності та використання інших джерел інформації); 2-й етап — поглиблений аналіз всіх факторів впливу на показники за блоками ефективності в їх взаємозв'язку; 3-й етап — побудова факторних моделей, які дозволять максимально наблизитись до мети повного вивчення ефективності банківського бізнесу з платіжними картками та зробити правдиві прогнози доцільності та майбутнього таких операцій; 4-й етап — узагальнююча оцінка ефективності діяльності банку в сфері карткових операцій за підсумками глибокого аналізу всіх показників та виявлення резервів банку.

Тюхляєва М. Ю., старш. викл.
кафедри обліку в кредитних та бюджетних
установах і економічного аналізу

ПОШУК НОВИХ ПІДХОДІВ ДО ВИКЛАДАННЯ ТА ОЦІНЮВАННЯ ЗНАЬ СТУДЕНТІВ ЗА ДИСЦИПЛІНОЮ «ОБЛІК У БАНКАХ»

У Карті самостійної роботи студентів за дисципліною «Облік у банках» виокремлено три обов'язкових види робіт: перший — робота на практичних заняттях, другий — модульний контроль, третій — виконання завдань для самостійної роботи.

1. За перший вид роботи передбачена максимальна кількість балів — **30**, яку студент може набрати у такий спосіб:

А) за активну роботу на практичних заняттях — 15 балів. Це означає, що студент буде опитаний за семестр 5 разів, і максимально може отримати 3 бали за кожне опитування.

Б) за виконання двох міні-контрольних робіт — 6 балів (по 3 бали максимум за кожну).

В) за виконання домашніх завдань та якісне оформлення робочого зошиту — 4 бали.

Г) за підготовку та презентацію міні-тренінгу — 5 балів

2. За другий вид роботи (модульний контроль) студент може отримати максимальну кількість балів — **10**. За дисципліною «Облік у банках» передбачено 2 модульних контролю, за кожне з яких студент може отримати максимально 5 балів.

3. За третій вид роботи (виконання завдань для самостійної роботи) студент може отримати максимальну кількість балів — **10**.

Самостійна робота студента включає виконання кількох видів роботи за вибором студента. П'ять балів студент отримує за підготовку та виступ з інформацією на проблемну тему курсу або вирішення комплексу індивідуальних завдань, вправ, які отримує від викладача. Ще п'ять балів студент може заробити за виконання вибіркового завдання. Це може бути опрацювання проблемної наукової статті за дисципліною «Облік у банках» або змісту нормативних документів НБУ, визначених викладачем. Підготовка доповіді на наукову студентську конференцію або підготовка наукової студентської роботи на конкурс також відповідно оцінюється, що стимулює студентів займатися науковою роботою.

Аналізуючи зазначені підходи до оцінювання знань студентів за період з 1 вересня по 31 грудня 2010 року та результати екзаменаційної сесії кафедрою встановлено окремі прорахунки. Найсуттєвіша проблема полягає в тому, що більшість студентів не зацікавлені або не готові з першої лекції або з першого практичного заняття активно працювати разом з лектором та викладачем. Пік активності роботи студентів припадає на заняття, які передують модульній контрольній роботі та наприкінці семестру. Студенти активізуються на виконання письмової самостійної та індивідуальної роботи (вправи, роботу з проблемними статтями, і з нормативними документами НБУ, готують доповіді та інше). Практично кожен викладач відчуває на собі цю «активність студентів» на останньому практичному занятті. Така ситуація суттєво переобтяжує викладача і, що вкрай негативно, призводить до нерівномірності у бальному оцінюванні знань студентів.

Для уникнення такої нерівномірності потрібно активізувати роботу студентів вже на початку семестру. Цьому сприятиме передбачення у Карті самостійної роботи студентів за дисципліною «Облік у банках» обов'язковості заповнення та подачі викладачу на другому занятті «Графіку виконання самостійної роботи студентів» (Додаток А).

Для цього на першому практичному занятті, або краще на першій лекції слід чітко роз'яснити студентам, яким чином та в якому порядку буде зараховуватися виконання самостійної роботи. За дисципліною «Облік у банках» закріплено 32 години, тобто 16 практичних занять. Якщо у групі 20 студентів, то приблизно 2—3 з них обов'язково, починаючи із другого практичного заняття, повинні виконати самостійну роботу за першою та другою темами курсу (виступ з доповіддю або вирішення індивідуальних задач, робота з нормативними документами НБУ або проблемними науковими статтями). Дотримання графіка — обов'язкова вимога. Це дозволить рівномірно оцінювати самостійну роботу студентів починаючи вже із другого практичного заняття.

Другим негативним моментом засвоєння матеріалу за дисципліною є не регулярність відвідування студентами лекцій та практичних занять. Якщо пропущений матеріал за лекцією студент може, певною мірою, засвоїти за матеріалами навчально-методичної літератури, то пропуски за практичними заняттями знову ж таки відпрацьовуються за рахунок додаткової роботи з викладачем на індивідуальних заняттях. Поки що студенти не ураховують факт дуже швидкого старіння матеріалу, наведеного у підручниках та навчальних посібниках через зміни у нормативно-правових актах НБУ. Цю інформацію вони можуть отримати та опрацювати тільки на лекціях та практичних заняттях.

Серед недоліків проведення занять — запізнення на заняття студентів що, порушується творчу та робочу атмосферу заняття. Тому деканатам важливо контролювати відвідування студентами лекцій та практичних занять. Крім деканату та лектора цією проблемою повинна активно займатися студентська академічна Рада. Вона має виявляти пропуски занять без поважних причин та факти запізнення. Особливо стосовно студентів які отримують державні стипендії. Можливо САР подумати про створення на факультеті стенду «Прогульник».

Лекційний матеріал за дисципліною «Облік у банках» базується на МСФЗ, нормативних документах НБУ, законодавчих актів, проблемних та наукових досліджень фахівців. На практичних заняттях від студентів обов'язково вимагається робота з

науковими розробками, презентація тренінгу, виступ з цікавою інформацією за проблемною тематикою курсу. Важливим елементом наукової складової навчального процесу є аналіз змісту наукових статей за темами програми «Облік у банках». Студенти також мають певну мотивацію при підготовці виступу на студентській науковій конференції або наукової роботи на конкурс студентських наукових робіт.

Нині більшість студентів не беруть активної участі у науковій роботі. Через відсутність певних стимулів, зокрема при вступі до магістратури або аспірантури, навчанні у кращих навчальних закладах світу, проходженні практики в іноземних банках, участі у майстер класах та тренінгах міжнародного рівня.

Ще зовсім недавно (у 80 роках минулого століття) багато студентів були зайняті науково-практичною діяльністю (яка оплачувалась) у науково-дослідному секторі, що на сьогодні не практикується.

На кафедрі вже кілька років посилена наукова компонента при підготовці магістерських дипломних робіт. Запроваджено захист консультаційного проекту, обов'язковою умовою якого є наукова складова.

Втім, роботи над підвищенням наукової складової у навчальному процесі ще дуже багато. Необхідно активізувати роботу по залученню до навчального процесу провідних фахівців — практиків та науковців, поєднувати фундаментальні та практичні знання викладача із творчою ініціативою студентів, проводити науково-методичні семінари, стажування, організовувати наукові студентські гуртки, співпрацювати, із іншими ВНЗ шляхом проведення дискусій та диспутів на інтернет-сайті кафедри. На часі — якнайшвидше удосконалення змісту науково-методичної літератури, модернізація викладання дисципліни з орієнтацією на вимоги ринку праці.

ПРИКЛАД ГРАФІКУ ВИКОНАННЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ

ПЛБ/ внд	Дата	Тема 1	Тема 2	Тема 3	Тема 3	Тема 3	Тема 6	Модуль 1	Тема 6	Тренінг	Тема 8	Тема 8	Тема 9	Тема 9	Тема 9	Модуль 2	Тема 10	Разом за семестр
1.	19.09	26.09	3.10	10.10	17.10	24.10	31.10	7.11	14.11	21.11	28.11	5.12	12.12	19.12	26.12	31.12		
2.											Інд. задачі				НД		НД	
3.															*НСК			
4.									ПС								Інд. Задачі	
5.											НД							
6.											ПС							
7.														НД				
8.			ПС															
9.																	НСК	
10.													ПС					
11.																	НД	

Закінчення дод. А

П.І.Б./ в.п.	Дата	Тема 1	Тема 1	Тема 2	Тема 3	Тема 3	Тема 3	Тема 6	Модуль 1	Тема 6	Тренінг	Тема 8	Тема 8	Тема 9	Тема 9	Тема 9	Модуль 2	Тема 10	Разом за семестр
12.	19.09	Інд. задачі												НД					31.12
13.								допо- відь										СРК	
14.							НД							Інд. задачі					
15.																			
16.												допо- відь							
17.					НД									Інд. задачі					
18.				НД				Інд. задачі											
19.												допо- відь							
20.															допо- відь			НСК	

Умовні скорочення:

НД — робота з нормативними документами НБУ

ПС — робота з проблемними статтями;

НСК — участь у науково-студентських конференціях;

СРК — студентська робота на конкурс.